

**DEBRECENI
EGYETEM**

KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓD

**INTERDISZCIPLINÁRIS
(OPEN ACCESS – NYÍLT HOZZÁFÉRÉSŰ)
SZAKMAI LAP**

ISSN 2498-5368

Web:

<http://old.gyfk.unideb.hu/kulonlegesbanasmod/>

IV. évf., 2018/5. Különszám

DOI 10.18458/KB.2018.5.

III. KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓD NEMZETKÖZI KONFERENCIA

PROGRAMJA ÉS ABSZTRAKTJAI

**2018.11.30.
Hajdúböszörmény, Magyarország**

Szerkesztő: Mező Katalin, Mező Ferenc

<i>Az online zaklatás (cyber-bullying) serdülőknél. Ki válik agresszorrá? Kiből lesz áldozat?</i>	28
Nagyné Dézsi Erika, Mező Katalin:	
<i>Magatartási problémák felismerése a bölcsődében</i>	29
Petőné Honvári Jolán:	
<i>Képes vagy rá fejlesztő program</i>	30
Tömöriné Oláh Mária:	
<i>Gondolatok a kreativitásról egy vizsgálat tükrében</i>	30
Zágonyiné Nagy Szilvia:	
<i>Longikid-TSMT vizsgálati módszer és terápia bemutatása a 3 hónapostól 11 éves korú gyermekek fejlesztéséért</i>	31
Mező Katalin, Mező Ferenc:	
<i>A kreatív, produktív tanulás fejlesztése</i>	31

4. SEKCIÓ: INTÉZMÉNYEK, KUTATÁSOK A KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓD TERÉN 33

Bódvai Viktorné:	
<i>Autizmus spektrumzavarral élő gyermekek nevelésének-oktatásának egy lehetséges modellje az eltérő tantervű általános iskolában</i>	34
Bernáth Krisztina, Pásztor Rita:	
<i>A speciális oktatás intézményrendszere Bihar megyében</i>	34
Ceglédi Tímea:	
<i>Hátrányos helyzetű tehetségek útja a felsőoktatásban. Szülői tényezők a reziliencia ígérete mögött</i>	35
Hegedűs Roland:	
<i>Hátrányos helyzetű óvodák nehézségei</i>	36
Kovács Edina, Bihari Zsanett:	
<i>Nyitottak-e a leendő pedagógusok az inkluzív nevelésre? A Debreceni Egyetem pedagógus hallgatóinak vizsgálata.</i>	36
Laki Ildikó:	
<i>Az Egyenlő Bánásmód Hatósága fogyatékos ügyei 2005-2018 között.</i>	37
Puskás Cristian:	
<i>Viselkedészavarral élő kamaszok szerhasználatának kialakulási modellje</i>	38

5. SEKCIÓ: A KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓD MULTIKULTURÁLIS, MUNKAERŐPIACI ÉS SZOCIÁLPEDAGÓGIAI VONATKOZÁSAI 39

Barnucz Nóra, Fónay Mihály:	
<i>Mi hat az iskolai inklúzióra?</i>	40
Balász-Földi Emese:	
<i>Foglalkoztatási esélyegyenlőséget támogató HR-eszközök</i>	40
Dobos Károly:	
<i>Apák a fogyatékos gyermekek családjában – a nemzetközi kutatások tükrében</i>	41
Jókai Erika:	
<i>Munkadiagnosztikai mérések a speciális szükségletű fiatalok pályaorientációs tanácsadásban</i>	42
Karlowits-Juhász Orchidea:	
<i>Gyermekotthonban élő gyerekek példaképválasztásainak szociálpedagógiai vonatkozásai</i>	42
Kozup Sándor:	
<i>Az oktatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés a fogyatékos személyeket megillető jogokban</i>	443
Lőrincz Andrea:	
<i>Védelemben vett gyermekek társadalomképének szociálpedagógiai vonatkozásai</i>	43

kaphassunk. Felmértük az iskolahálózat infrastrukturális adottságait, kérdőívet alkalmaztunk a pedagógusok és a kiegészítő személyzet (N= 314), valamint az intézményrendszer keretei között tanuló diákok szüleinek körében (N=218). A válaszokból arra derül fény, hogy a jelenleg alkalmazott szociálpolitikák nem képesek kiegyenlíteni a társadalmi egyenlőtlenségeket, hatásuk messzemenően elmarad a szükségletektől.

Az előadás keretében ezen eredményeket szeretnénk bemutatni az empirikus adatokon keresztül, bemutatva a Bihar megyei különleges bánásmódot igénylő diákok helyzetét, kitérve a rendszer által nyújtott infrastruktúra vizsgálatára és a mozgósított anyagi- és humán erőforrások helyzetére is. A kutatási eredmények az érintettek szemszögéből mutatják be ezen speciális oktatási szegmens helyzetét, de ugyanakkor rámutatnak a problémák strukturális meghatározottságára is, elősegítve a megértést és a hatékonyabb stratégiai tervek kidolgozását.

Kulcsszavak: egyenlőtlenségek, speciális oktatás, szükségletfelmérés, Bihar megye

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TEHETSÉGEK ÚTJA A FELSŐOKTATÁSBAN. SZÜLŐI TÉNYEZŐK A REZILIENCIA ÍGÉRETE MÖGÖTT

CEGLÉDI Tímea (PhD)

DE-BTK Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet, DE CHERD-Hungary (Magyarország)

e-mail: t.cegledi@gmail.com

Elemzésünk középpontjában olyan hallgatók állnak, akik társadalmi hátrányaik ellenére sikeresen túljutottak az oktatási rendszer felsőoktatás előtti szelekciós mérföldkövein. Őket reziliensigéretnek nevezzük. Az egyik fontos kérdés, amire választ keresünk, hogy a hátrányaik ellenére sikeres belépők (a reziliensigéret) minek köszönhetik, hogy átléphetik a társadalmi hovatartozásuk által kijelölt pályautat határait. Előadásunkban a szülői tényezőket mutatjuk be részletesen. Az iskolai pályafutás mezsgyéi kijelölésében a társadalmi háttérnek nagyon erős, de nem átírhatatlan szerepe van. Előadásunkban ennek a pályafutásnak a felsőoktatásba való belépés előtti időszakát mutatjuk be. Csak olyan hallgatókat vizsgálhatunk, akik bekerültek a felsőoktatásba, így az abból való kimaradás mögötti társadalmi tényezőkről csak közvetett információink lehetnek.

Előadásunkban három regionális felsőoktatási intézmény hallgatói kérdőíves adatait elemezzük (N=1295, 2012). A reziliensigéretet és kontrollcsoportjaikat két változócsoporthoz metszetében azonosítottuk: társadalmi háttér és bemeneti eredményesség. Hiánypótlás, dichotomizálás, indexképzés és sztenderdiázálás után klaszterelemzést hajtottunk végre, amelynek eredményeként négy csoportot azonosíthatunk: reziliensigéret (alacsony társadalmi háttér, magas bemeneti eredményesség), sodródók (alacsony társadalmi háttér, alacsony bemeneti eredményesség), nyertesek (magas társadalmi háttér, magas bemeneti eredményesség) és közömbös-tékozlók (magas társadalmi háttér, alacsony bemeneti eredményesség). Faktoranalízist alkalmazva tártuk fel a családi útravaló egyik elemének, a családon belüli társadalmi tőkének egy „általános” és egy „értelmiségi törődést” tömörítő faktorát, amelyeket varianciaanalízis segítségével hasonlítottunk össze a reziliensigéretet és a három kontrollcsoport között. A családszerkezetet és a szülők olvasási szokásait keresztábrákat alkalmazva vetettük össze a négy csoport mentén (a Chi-négyzet és az Adjusted Standardized Residual értékeit figyelembe véve).

Elemzésünk tanulsága, hogy az értelmiségi szülői törődés alacsonyabb fokával kell számolnunk a reziliensigéretet esetén a két jó háttérű csoporthoz képest, ami a hallgatóévek fejlődési ívére is rányomja bélyegét. A családból hiányzó értelmiségi útravaló fontos mögöttese lehet a reziliensigéretet felsőoktatási kudarcainak és az egyetemeken/főiskolákon elérhető potenciális kompenzáló tényezők hatástalanságának.